

Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus

Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete

Centre for International Mobility

Elinikäinen ohjaus yrittäjyyden ja työllistymisen edistämiseksi Euroopassa

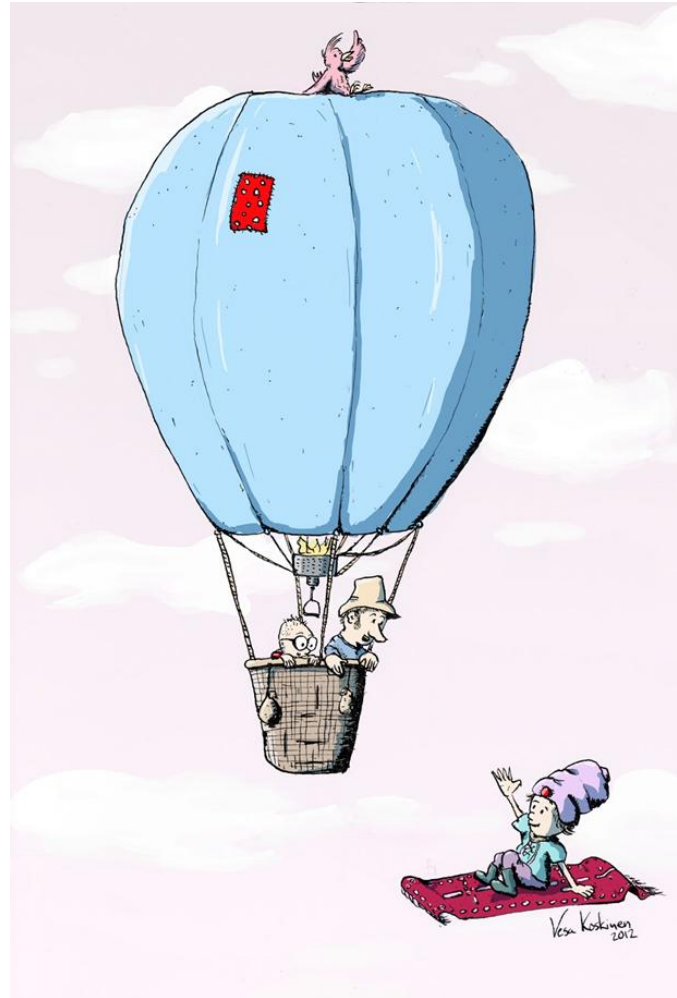
Kaakkois-Suomen ELY-keskus

27.3.2014, Kouvola

Mika Launikari

CIMO

NÄKÖALOJA YRITTÄJYYTEEN

GLOBAL ENTREPRENEURSHIP MONITOR (GEM)

- **Globaali yrittäjyysmonitori** tehdään vuosittain (Turun yliopisto/KKK): fokuksessa yrittäjyysaktiivisuus ja sen rakenne & institutionaaliset tekijät
- **Suomessa 44% aikuisväestöstä** tunnistaa hyviä bisnesmahdollisuuksia; pätee erityisesti korkeakoulutettuihin (vertailussa Suomi 8.)
- Suomalaisten aikomukset **ryhtyä yrittäjiksi aiempaa korkeammat**, nuoret ovat yrittäjyydestä kiinnostuneita
- Tosin varovaisuus vaivaa: **vain 5% suomalaisista** aloittamassa uutta yritystoimintaa
- Suomessa vain **vähän innovaatioihin ja kansainvälistymiseen** liittyvää uusyritystoimintaa (selvä ero muihin innovaatiovetoisiin maihin)
- Etenkin **EU:n uusissa jäsenmaissa** (2004 jälkeen liittyneet) yrittäjyysaktiivisuus on vahvasti lisääntynyt
- **GEM-raportti 2013** on verkossa luettavissa osoitteessa (02/2014):
www.gemconsortium.org/docs/3106/gem-2013-global-report

OHJAUKSELLINEN TUKI YRITTÄJYYTEEN

- Cedefop (2011): **Guidance supporting Europe's aspiring entrepreneurs – Policy and practice to harness future potential** (Research paper) www.cedefop.europa.eu/EN/publications/18285.aspx
- Selvitettiin **ammattillisen toisen asteen** ja **korkea-asteen koulutuksen** käytänteitä tukea **yrittäjyysvalmiuksien** kehittymistä opintojen aikana eri Euroopan maissa
- Kartoitettiin **yrittäjiksi aikoville** ja jo **yritystoiminnan käynnistäneille** aikuisille tarjolla olevaa ohjauksellista tukea uranhallintaan
- Raportissa on mukana **37 case-kuvausta** em. aihealueilta
- Tavoitteena oli löytää ja **tunnistaa** eri maista **yleispäteviä ja hyvin toimivia käytänteitä** (= menetelmiä, koulutuksia, tietoaineistoja, jne.), joilla on ohjauksellinen funktio yrittäjyyden tukemisessa

RANSKA: Nuits de l'Orientation (Ohjauksen yöt)

- **Kauppa- ja teollisuuskamareiden aloite** (2006): tarve lisätä nuorten tietoa ammateista ja toimialoista, koska puutteellista kouluissa
- Noin **60 eri ammattia** esittelyssä kussakin alueellisessa tapahtumassa, joihin keskimäärin osallistuu **1500 yrittäjää**
- Tapahtuma järjestetään **pe- ja la-iltais**in (ei keskellä viikkoa): osallistuville nuorille **15 minuuttia henkilökohtaista aikaa** keskustella yrittäjien kanssa -> nuorella useampi keskustelu yhden illan aikana
- Nuoret saavat ymmärrystä siitä, että **yrittäjäksi** voi tulla **monilla eri koulutus- ja kokemustaustoilla**
- **Ohjausasiat** osa ohjelmaa esim. pelit, testit, tietoaineistot
- Tapahtumissa myös viihteellisempi ulottuvuus (mm. musiikki, teatteri)
- Vuonna 2013 yli **80000 osallistujaa** eri puolilla Ranskaa
- Ranskankielinen sivusto www.nuitsdelorientation.fr/

POHJOIS-IRLANTI: Queen's University

- Queen's University sijaitsee Belfastissa, n. 17000 opiskelijaa
- Vuodesta 2000 lähtien **yrittäjyyskoulutusta kehitetty** pioneeriengessä systemaattisesti: aihetta käsitteleviä moduleja **ei-liiketaloustieteellisissä aineissa**
-> **TAVOITE** antaa **kaikille yliopisto-opiskelijoille** perusvalmiudet yrittäjyyteen
- Modulien **sisällöt räätälöity** kuhunkin koulutusohjelmaan (aineistot, menetelmät, etc.) -> **yrittäjyyskoulutusmoduli** on **pakollinen kaikille** osana kandidaatin tutkintoa
- Valmistumisen yhteydessä tutkintotodistuksen lisäksi hyväksytysti suoritetusta **yrittäjyyskoulutuksesta annetaan erillinen todistus**
- **Queen's Universityn malli levinnyt** muihin Ison-Britannian ja Kanadan yliopistoihin sekä kasvavien talouksien maihin (Kiina, Intia)
- The title of the UK's **Entrepreneurial University** of the Year in 2009

RUOTSI: MENTOR - UTVECKLA FÖRETAG

- **Mentor – utveckla företag** on tarkoitettu jo yritystoiminnan käynnistäneille, jotka toivovat mentoritukea yrityksensä kehittämiseksi
- Kaikilla **mentoreilla pitkä kokemus yrittäjyydestä/liiketoiminnasta**
- **Mentorointiohjelma kestää vuoden** ja tapaamisia mentorin kanssa on kerran kuukaudessa: mentorisuhteen alussa asetetaan **selkeät tavoitteet** yritystoiminnan kehittämiseksi
- ALMI toimii välittäjätahona: **matching** uuden yrittäjän ja mentorin välillä (mm. osaamisprofiili määrittää, kuka mentoroi ketäkin) ja **alkukoulutus** mentorisuhteen tukemiseksi + **salassapitosopimus**
- ALMI laskuttaa mentorisuhteeseen lähtevältä uudelta yrittäjältä symbolisen noin 200 euron summan
- **Mentoriksi** ryhtyvälle **ei makseta palkkaa/palkkiota**; kyse aatteellisesta toiminnasta ja vertaistuesta toiselle yrittäjälle
- **Kokemukset** mentorointitoiminnasta **erittäin myönteisiä**

ERASMUS NUORILLE YRITTÄJILLE - Eurooppalainen vaihto-ohjelma yrittäjille

- Erasmus nuorille yrittäjille on Euroopan unionin vaihto-ohjelma:
 - antaa uusille yrittäjille tai yrittäjiksi haluaville **mahdollisuuden oppia kokeneilta pienyrittäjiltä** muissa ohjelmaan osallistuvissa maissa;
 - tarjoaa konkreettisen tilaisuuden **tiedonvaihtoon kokeneen yrittäjän ja uuden yrittäjän välillä**, esim. uusi yrittäjä voi vaihdon aikana hankkia pienyrityksen hoitamiseen kokemuspohjaista tietoa;
 - tuo isäntäyrittäjälle uusia **näkökulmia yritystoimintaansa** ja avaa ovia **yhteistyöhön kansainvälisille markkinoille** (verkostoituminen, kauppasuhteet);
 - antaa osallistujille tietoja **EU-sisämarkkinoiden tarjoamista mahdollisuuksista ja hyödyistä** sekä siitä, miten markkina- ja liike-toimintaesteet voi voittaa;
 - 2009 lähtien noin **3000 yrittäjää** osallistunut (s.o. 1500 vaihtoa)

ERASMUS NUORILLE YRITTÄJILLE: Osallistuminen

- **Uudet yrittäjät:** vakaasti päättäneet perustaa oman yrityksen tai ovat jo perustaneet yrityksen kolmen viime vuoden aikana.
- **Kokeneet yrittäjät,** joiden omistuksessa tai hoidettavana on pieni tai keskisuuri yritys yrittäjävaihto-ohjelmaan osallistuvissa maissa.
- **Erasmus nuorille yrittäjille -ohjelmassa paikalliset yhteyspisteet** auttavat hakemuksen tekemisessä sekä muodostamaan onnistuneen suhteen sopivan yrittäjän kanssa. Kun hakemus on hyväksytty, voi alkaa etsiä isäntäyrittäjää. Kohdemaan paikallinen yhteyspiste tarjoaa apua vieraileville uusille yrittäjille näiden vierailun aikana.
- **Vaihtojakso on osittain Euroopan unionin rahoittama:** vaihto voi kestää 1–6 kuukautta, ja ajan voi jakaa vähintään viikon mittaisiin osiin (kunhan kokonaisaika ei ylitä 12 kuukautta).
- **LISÄTIETOJA:** www.erasmus-entrepreneurs.eu/

NUORTEN YRITTÄJÄKILPAILUT JA EDUNVALVONTA

NUORET EUROOPPALAISET YRITTÄJÄPALKINNOT, mm.

- The **Europioneers** Tech Entrepreneur of the Year Awards are organized by the European Commission
-> LISÄTIETOJA <http://europioneers.com/>
- Junior Achievement Young Enterprise – **Brilliant Young Entrepreneurs**
-> LISÄTIETOJA <http://brilliantentrepreneurs.org/>

EUROPEAN CONFEDERATION OF YOUNG ENTREPRENEURS

- “The major association of young entrepreneurs in Europe with 40.000 members supporting and improving the economic and social performance of young entrepreneurship in Europe.”

SUUNTANA TYÖELÄMÄ

Kehityssuuntaukset Euroopan työmarkkinoilla ja niiden heijastukset koulutukseen

SOSIO-EKOLOGINEN SIIRTYMÄ – kestävä kulutus, ympäristötietoisuus, ”vihreiden” ammattien synty ja kasvu;

YHTEISKUNNALLINEN SIIRTYMÄ – väestön ikääntyminen, syntyvyyden ja perherakenteiden muutokset, maasta- ja maahanmuuton uudet tuulet, muutokset työvoiman määrässä ja laadussa;

UUDET ALUEELLISET SIIRTYMÄT – lisääntyvä kaupungistuminen/kaupunkikeskittyminen haittavaikutuksineen, teknologian vaikutukset työn tekemiseen (aika, paikka, tapa);

OSAAMISEN/TAITOJEN SIIRTYMÄ – koulutus- ja työmarkkinoiden globalisoituminen ja kansainvälinen liikkuvuus, ”miten tämän päivän koulutus kykenee ennakoimaan huomisen osaamista työmarkkinoilla”

Lähde: Euroopan komission NEUJOBS-tutkimushanke www.neujobs.eu

EU-benchmarkit 2020

Euroopan komission vuotuinen kasvuselvytyks (2011)

Tavoitteena **75% työllisyysaste 20-64-vuotiaille** ja **50% kaikille 55-64-vuotiaille** vuoteen 2020 mennessä.

KOULUTUS 2020

- 1) Osallistuminen **esi/varhaisopetukseen** (vähintään 95%);
- 2) 15-vuotiaiden **puutteelliset tiedot ja taidot** (lukeminen, kirjoittaminen, matemaatiikka, tiedeaineet) (alle 15%);
- 3) **Koulutuksesta pudonneet/keskeyttäneet** (alle 10%);
- 4) 30-34-vuotiaat, joilla **korkea-asteen koulutus** (vähintään 40%);
- 5) 25-64-vuotiaiden **osallistuminen elinikäiseen oppimiseen** (väh15%).

EU-viitekehys: AVAINTAIDOT (key competences, 2006)

Nämä avaintaidot on määritelty tietojen, taitojen ja asenteiden yhdistelmänä suhteessa kulloiseenkin kontekstiin. Niihin sisältyvät aspekteina mm. kriittinen ajattelu, luovuus, ongelmanratkaisu, riskien arvioiminen, päätöksenteko ja rakentava tunteiden hallinta.

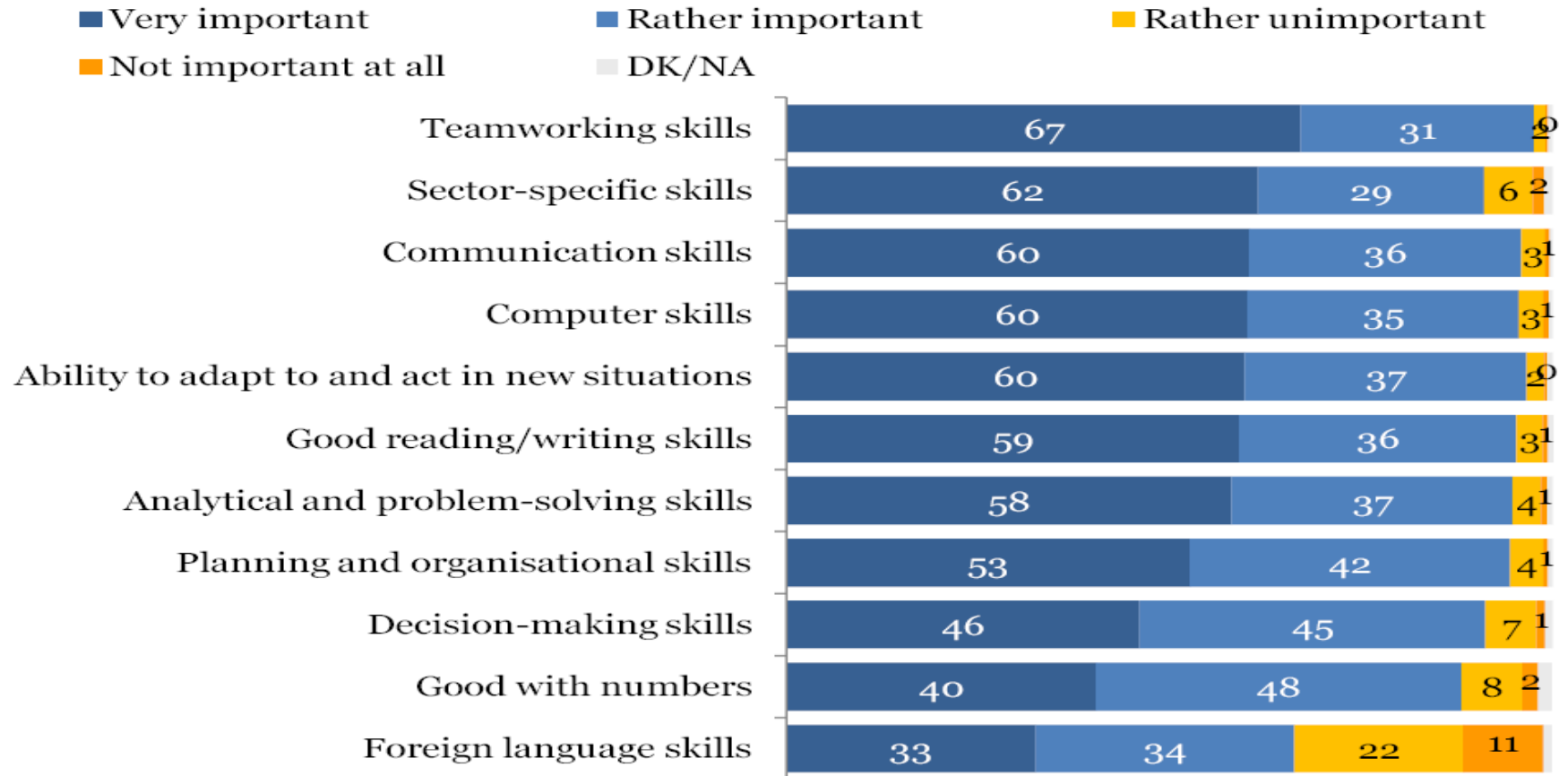
1. Äidinkielen taidot
2. Vieraiden kielten taidot
3. Matemaattiset tiedot ja –taidot sekä perustiedot tieteissä ja teknologiassa
4. Digitaalinen kompetenssi
5. Oppimaan oppimisen taito
6. Sosiaaliset ja yhteiskunnalliset tiedot ja taidot
7. Aloitekyky ja yrittäjäyys
8. Kulttuurinen tietämys ja ilmaisu

Lähde: Key competences for lifelong learning

http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11090_en.htm

Importance of skills for employers in recruiting graduates

European Commission, 2010. Employers' perception of graduate employability http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_304_en.pdf

Q3.2. Please rate the following skills and competencies in terms of how important they are when recruiting higher education graduates in your company.

Base: all companies , % TOTAL

OHJAUKSELLA KOHTI TYÖLLISTYMISTÄ JA TYÖLLISTYVYYTTÄ

Euroopan unionin määritelmä *työllistyvyydestä*

Työllistyvyys [Employability (engl), Anställbarhet ruotsi)] on yhdistelmä tekijöitä, jotka mahdollistavat yksilön työllistymisen (employment), pysymisen työllistyneenä ja etenemisen työuran aikana.

Yksilön työllistyvyys riippuu:

- (a) **Henkilökohtaisista ominaisuuksista** (sisältäen tietojen ja taitojen riittävyyden);
- (b) Siitä, miten **henkilökohtaiset ominaisuudet esitetään** ja millaisina ne näyttäytyvät työmarkkinoilla;
- (c) **Sosiaalisesta kontekstista ja ympäristön vaikutuksesta** (s.o. kannustimet ja mahdollisuudet oman osaamisen kehittämiseen ja päivittämiseen)
- (d) **Talouden tilasta** (esim. nousu- tai laskukausi).

Cedefop (2009). Terminology of European education and training policy.
http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/4064_en.pdf

COUNSELLING PROCESS (Helena Kasurinen, 2012)

ACTIVE ENGAGEMENT OF
THE CLIENT

START

READINESS NEEDS LIFE SPACE

PROCESS

METHODS ACTIVITIES GOALS TIMETABLE

FINISHING

PLAN COMMITMENT ACTION FOLLOW-UP

ASSESSMENT

Individual factors

Readiness

- self-esteem
- self-efficacy
- motivation
- career management skills
- general life management skills
- self assessment skills

Skills and knowledge

- education
- work experience
- work life skills and knowledge
- general skills

Personal features

- values and attitudes
- health
- social background
- personality

Contextual factors

Life situation

- personal relationships
- responsibilities from others (children, parents, etc.)
- other influencing factors (cultural background)
- employment
- hobbies

Living circumstances

- indwelling
- transportation – to work or school
- resources

External factors

National level

- publicly funded services
- labour markets
- economic trends
- educational and employment policy

Regional and local level

- information, advice and career guidance services
- services (child care etc.)
- business opportunities
- employment
- lifelong learning opportunities in the region

URANHALLINTATAIDOT

Uranhallintataidot viittaavat **useisiin kompetensseihin**, jotka antavat yksilöille ja ryhmille hallitun tavan **kerätä, analysoida ja jäsentää omaa itseään, koulutusta ja ammatteja koskevaa tietoa** sekä **taidon tehdä ja toimeenpanna päätöksiä ja siirtymiä**. (Professori Sultana; käänös M Launikari)

Career management skills (CMS) refer to a whole range of competences which provide structured ways for individuals and groups to gather, analyse and organise self, educational and occupational information as well as the skills to make and implement decisions and transitions. (Professor Ronald Sultana, Malta, 2009)

PORTUGAL: Recognition, validation, certification of competences

- **Portugalin hallituksen hyväksymä viitekehys (2007-13) koulutustason nostamiseksi:** ammatillisen 2. asteen koulutus oltava nuorille realismia ja aikuisväestölle taattava koulutusjärjestelmän ulkopuolella hankitun osaamiseen tunnistaminen ja tunnustaminen.
- **Uusien mahdollisuuksien keskuksset:** analysoivat aikuisten osaamisprofiilin ja sen perusteella tekevät HOPS-tyyppisen koulutussuunnitelman, jonka toteutumista tuetaan ohjauksellisin keinoin.
- Jokaisella prosessiin osallistuvalla aikuisella **oma nimikko-ohjaajansa**
- **Osaamisen tunnistamis-, tunnustamis- ja täydentämisprosessi** voi kestää joko 3-6 kk tai tarvittaessa 9-12 kk: tuloksena joko jonkin pätevyyden täysi tai osittainen vastaavuus.
- **Tulokset ovat olleet erinomaisia:** nuoret ja vanhat, miehet ja naiset ovat aktiivisesti käyttäneet tämän mahdollisuuden hyväkseen
- LISÄTIETOA mm. Cedefop (2011): **Working and ageing – Guidance and counselling for mature learners** (on saatavilla verkosta)

SAKSA: Profilpass

- Alun perin aikuisille, mutta **2007 lähtien myös nuorille** tarkoitettu väline koulutuksen ulkopuolella hankitun osaamisen validoimiseksi
- Väline auttaa **nuorta** hahmottamaan omaa **itseään koskevia asioita, ominaisuuksia, osaamisalueita** (vahvuudet vs. heikkoudet) sekä määrittelemään tavoitteita omaa kasvua ja kehittymistä ajatellen
- Henkilökohtainen **Profilpass-kansio** ja **ohjauksellinen tuki**; nykyisin tarjolla myös **eProfilpass**, jonka käyttöä tuetaan ohjauksella
- **Ohjaus on monikanavaista/muotoista**: yksilö- ja ryhmä-, puhelimitse ja sähköpostitse tai verkossa tapahtuvaa ohjausta
- **Profilpassin hyödyt**: oman osaamisen näkyväksi tekeminen, sen systemaattisempi kehittäminen ja ennen kaikkea sen markkinointi työelämän tarpeisiin.
- **LISÄTIETOJA**: www.profilpass-online.de/ (saksankielinen sivusto) -> Sivustolla omat osionsa **Profilpassin käyttäjille, ohjaajille ja neuvojille sekä työnantajille**.

BELGIA: Social profit for foreigners

- Flaaminkielisen Belgian **perehdyttämiskoulutus maahanmuuttaja-aikuisille**: tavoitteena löytää heille **työ- tai työharjoittelupaikka askel kerrallaan**
- Opinnot sisältävät flaamin kielen **ammattisanastoa** ja urahaaveita vastaavan ammatillisen **koulutuksen kartoitusta ja valintaa**.
- Tarkoituksena on valmentaa maahanmuuttajataustaisia osallistujia ammatillisten **opintojen aloittamiseen sosiaali- ja terveysalalla**.
- Tarjolla on esim. **lasten- tai sairaanhoitajakoulutusta**, mutta myös muut alan ammatit tulevat kyseeseen
- Perehdyttämiskoulutuksen aikana maahanmuuttajaopiskelijoiden **soveltuvuutta ammattiin arvioidaan** ohjaavilla toimenpiteillä; lisäksi heille laaditaan **henkilökohtainen toimintasuunnitelma**, jossa **uraohjaus** on keskiössä

Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus

Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete

Centre for International Mobility

Mika Launikari
CIMO/Euroguidance Finland
PL 343, 00531 HELSINKI

HUOM. Sposti 1.4.2014 alkavan
vuorotteluvapaan aikana
mika.launikari@hotmail.fi